

>> Tel-lur, 2018. (Foto: MONTSE SERÓ)

La sororitat performativa de **Denys Blacker**

Text > CRISTINA MASANÉS

A finals de novembre, vaig assistir des de casa a la Trobada Internacional de Dones Artistes d'Art d'Acció i Performance (FEM) que se celebra a Girona i que aquest any ha fet divuit anys. Asseguda davant l'ordinador, vaig anar observant les accions que cadascuna de les participants executava en aquell mateix moment a casa seva i en parelles, tot i que les artistes només sabien qui seria la seva companya de panta-

lla un moment abans d'iniciar l'acció. Per tant, no hi havia cap preparació conjunta prèvia. El tema era el sincronisme i, meravella de les meravelles, l'afinitat entre una acció que es veia en pantalla i l'altra deixava sense paraula.

Si bé es tracta d'un projecte col·lectiu, una de les ànimes d'aquesta trobada és una anglesa instal·lada al Gironès des de fa quasi trenta anys, Denys Blacker, que l'any 1987 va anar a l'Empordà a visitar la seva amiga Juliette Murphy,

>> Pierce's Arrow, 2015. (Foto: NATHAN WALKER)

>> Fragile Futures, 2011. (Fotos: UMA BUNNAG)

també artista, i va decidir que aquest seria el seu lloc en el món. Després d'adquirir una casa ruïnosa en un paradís que es diu Madremanya, va començar a refer-la i a teixir complicitats humanes en un territori nou. Fins avui.

A l'Empordà, a Girona i a Europa, el seu nom s'associa d'una manera indestruïble a l'art de la *performance*

I n'ha teixit tantes que avui, a l'Empordà, a Girona i a Europa, el seu nom s'associa d'una manera indestruïble a una de les pràctiques artístiques més d'acord amb les sensibilitats contemporànies, com és l'art de la *performance*. Però Denys Blacker practica també el dibuix, l'escultura i el vídeo.

Per entendre alguna cosa de tot plegat, com sempre, va bé anar als orígens. En el seu cas, a la seva formació en belles arts al West Surrey College of Art and Design de Londres i al Chelsea College of Arts de la mateixa ciutat.

Un clic decisiu

«Estudiava escultura i feia figures en moviment, molt expressives. Un dia va venir un artista que fa *performance*, Nigel Rolfe, i em va dir: per què ho crees en matèria? Per què no fas tu mateixa aquests moviments que dibuixes? Pots fer-los sola, no cal que els facis davant de la gent. I vaig sentir un clic dins meu i en la meua manera d'entendre

l'art. Abans de fer res, ja vaig saber que era això el que havia de fer.» A Blacker, que parla un català i un castellà que l'honoren (ja ho hem dit, que ha teixit complicitats), li demanem també, per si algú encara no s'ha situat, com hem d'entendre la *performance*. «És un llenguatge artístic. A diferència de la dansa i el teatre, diem que *es presenta* i no *es representa*. Tu fas en temps real, moltes vegades sense escenificació. Diria que la *performance* és una forma de coherència entre el que fas i el que penses: uneix aquestes dues formes de coneixement, un de físic i l'altre mental. En la *performance* hi ha també una part energètica o espiritual secular i que forma part de la vida.»

Blacker era tímida i li feia terror situar-se davant del públic. La seva primera *performance* va consistir a posar-se un bloc de fang de tres tones damunt del cos perquè la tapés i intentar moure's; després el va cobrir amb ciment i tot seguit va fer en escultura les marques que hi havia deixat el seu cos. Va ser una acció-trànsit per acabar deixant l'escultura i quedar-se amb l'acció. Tot i que, com li agrada recordar, l'art d'acció no és tan diferent, en la manera de treballar, de les altres formes d'art. Com a mínim, de la manera com treballa Denys Blacker. «Jo vaig treballant uns temes, unes idees, vaig fent recerca i arriba un moment en què l'acció apareix, apareix una imatge. A vegades la descarto i d'altres dic: és de veritat. I partir d'aquesta imatge surt l'acció. És un procés físic,

>> Forgotten Places, 2020. (Foto: MAR XIMENIS)

>> Punts de suspensió, 2013. (Foto: PAU MOLINA)

però té un punt comú amb les formes de fer art: t'has de buidar perquè entri alguna cosa.»

Però a més de la presència del cos, de l'element d'improvisació i del temps (perquè no hi ha acció sense un temps o un esdevenidor), la *performance* té una cosa que no té cap altra forma d'art: la immediatesa física i real d'un altre jo en el mateix moment en què l'art succeeix. «Al principi veia el públic com una cosa separada: jo feia i la gent mirava. Després vaig començar a interactuar-hi i, sobretot, a ser receptiva respecte a les energies i pensaments dels altres. I ara, aquestes relacions que no són explícites m'interessen moltíssim, és el que fa que la *performance* sigui tan intensa. El públic mai és passiu. Com a públic, entres en un espai on possiblement hauràs de posar més, pensar més, arriscar més... És un espai molt porós. La meua idea avui és intentar pensar en grup: entro a l'espai performatiu totalment convençuda que les persones que hi ha allà també m'estan influïnt d'alguna manera.»

Intentar pensar en grup

Si en la trajectòria de Denys Blacker hi hagué un moment en què va decidir explorar un món nou, diria que hi ha hagut un segon moment semblant: quan va decidir portar el seu treball individual amb el cos cap a la pràctica de la sororitat. I això cal explicar-ho una mica. Fa uns anys probablement hauríem parlat de *fraternitat* per apel·lar al vincle entre iguals. Des que el

feminisme ha vingut a capgirar mirades i imaginaris, una paraula nova n'ha agafat el relleu. *Sororitat*, que ve del llatí *soror* i que vol dir 'germana', recull aquesta vinculació que s'estableix entre les dones com a iguals i que està marcada per la porositat, l'intercanvi i les afinitats. És en aquest camí on cal situar el treball de Blacker en

Defineix la *performance* com una forma de coherència entre el que fa i el que pensa: uneix el coneixement físic amb el mental

els darrers anys. «Treballo molt amb grups de dones. L'espai entre tu i jo no és tan definit; has de tenir molta confiança i seguretat en el grup. Ara mateix treballem en això. En termes energètics, espirituals i creatius, crec que les dones tenim molta força.» Grups amb força que fan recerca entorn de formes de comunicar-se no sempre evidents, ni clares, ni racionals; més intuïtives, més ancestrals, potser més visceral, qui sap si més universals.

Blacker té una gran capacitat per activar grups de treball i crear marcs de confiança. Ja l'any 2002 va impulsar l'associació cultural Gresol. Després va ser un grup obert de poesia, dansa i *performance* anomenat Corpologia, i també Ocells al Cap, un col·lectiu estable de dones artistes que fa recerca sobre sincronisme, telepatia i altres formes de comunicació no racionals. Forma part també del grup internacional de *performance* The Wolf in the

>> Murmurador de vent, 2007. (Foto: ANA RIT RODRIGUES)

Winter i és cofundadora de l'European Live Art Archive (ELAA), amb seu a la Universitat de Girona. A més de participar en la FEM, és clar, que ha arribat a la seva divuitena edició. I segur que em deixo coses.

Però l'accionisme de Blacker sovint manté el seu vincle d'origen amb l'objecte escultòric, ja sigui amb materials procedents de la natura com plomes o canya, amb porcellana fina de color blanc (sobre la qual camina descalça o rodola amb tot el seu cos) o amb vestits, unes construccions de teixit preciosament volumètriques que expandeixen el seu cos amb mànigues llarguíssimes o caputxes de l'altura d'una torre de guaita, d'una gran bellesa. M'agraden especialment els seus vestits «col·laboratius» (per dir-ho d'alguna manera), que conviden més d'una persona a entrar-hi i a negociar juntes amb l'espai, en una metàfora tèxtil de la vida social. L'exposició retrospectiva que l'any 2018 va presentar al Bòlit va ser magnífica: els vestits, amb la seva memòria viscuda, bategaven, literalment. Com ho fan totes les accions de Denys Blacker, i amb elles, els qui assistim, expectants sempre, al moviment d'algú capaç de convèncer la persona més escèptica de la necessitat de l'art d'acció.

Per saber-ne més

<http://www.denysblacker.com>

